

Sadržaj

Napomena	ix
A. Temelji demokracije	3
1. Temelji demokracije	3
2. Stupovi demokracije	16
3. Demokracija: pravda, jednakost i nepristranost	29
B. Paradoksi demokracije	69
1. Izvanjski prigovori demokraciji	69
1.1. Marksistički i anarhistički prigovor	72
1.1.1. Parlamentarizam i njegove slabosti	75
1.2. Platonistički i elitistički prigovor	82
1.3. Nacionalistički i radikalno desni prigovor	83
1.4. Distinkcija problema	86
2. Unutarnji prigovori demokraciji	87
2.1. Minimalna demokracija i demokratizacija	90
2.2. Napomena o problemu pravila većine	94
2.3. Napomena o izvanjskim neprijateljima demokracije	99
3. Razlozi za paradoksalnost demokratskog načina odlučivanja	105
3.1. Razlog 1: paradoks disharmonije demokracije i vrijednost političke edukacije	105
3.2. Razlog 2: paradoks kontradiktornih vjerovanja i toleriranje vjerovanja manjine	108
3.3. Razlog 3: paradoks cost-benefit kalkulacije i razlozi za slobodu neglasovanja	110
4. Razlozi za paradoksalnost demokratskog načina vladanja	112
4.1. Razlog 1: preopterećenost	112
4.1.1. Društveni ugovor, demokracija i teorija igara	115
4.2. Razlog 2: socijalni sukob	120
4.3. Razlog 3: difuzija moći	121
4.3.1. Snošljivost kao srž demokracije	123
5. Paradoksi demokracije i demokratska etika	129

C. Neostvariva obećanja demokracije	137
1. Uvodna napomena	137
2. Uvjeti pojave demokracije u novom vijeku	138
3. Neostvariva obećanja demokratskog oblika političkog odlučivanja i vladanja	140
3.1. Obećanje 1: Demokracija mora biti individualistička!	142
3.2. Obećanje 2: Demokracija ostvaruje opće dobro!	143
3.3. Obećanje 3: Demokracija mora biti narodna!	146
3.4. Obećanje 4: Demokracija mora biti socijalna! (proširenje djelokruga)	147
3.5. Obećanje 5: Demokracija mora osigurati javnost političke moći!	147
3.6. Obećanje 6: Demokracija mora osigurati demokratski odgoj, tj. biti deliberativna!	149
3.7. Tri nesavladive prepreke u ostvarivanju obećanja	149
4. "Nevidljiva moć druge države" i korupcija	150
4.1. Hipoteza "zlih manipulatora"	155
4.2. Napomena o internoj kritici demokracije	159
4.3. Provjera prikaza na postojećim modelima	160
4.3.1. Model 1: proceduralni model	161
4.3.2. Model 2: populistički model	162
4.3.3. Model 3: liberalni model	162
4.3.4. Model 4: participativni model	163
4.3.5. Model 5: socijalni model	166
4.3.6. Model 6: deliberativni model	167
5. Deliberativna demokracija	168
5.1. Napomena o modelima	173
D. Unutrašnji i izvanjski neprijatelji demokracije	175
1. Unutrašnji neprijatelj: korumpirana politička moć	177
1.1. Politička moć	177
1.2. Politički identitet	182
1.3. Korumpirana politička moć	186
2. Izvanjski neprijatelj: novi terorizam	190
2.1. Određenje terorizma	191

2.2. Opravdanost terorizma	198
2.3. Tumačenje “novog” terorizma	206
E. Zaključna napomena	213
F. Dodatak 1: Nikola Somun – Kritika demokracije	
Roberta Alana Dahla	231
1. Uvod	231
2. O demokraciji	233
3. Pokušaj opravdanja demokracije	246
4. Kritika demokracije i pokušaj njezine obrane	249
5. Obrana demokracije od čuvarstva	253
6. Konačni obračun	257
G. Dodatak 2: Dan Đaković – Obrana demokracije N. Bobbia	271
Uvod	271
1. Sloboda i demokracija	272
2. Jednakost i demokracija	275
3. Individualizam i kolektivizam	278
3.1. Argument protiv individualizma	280
3.2. Argument protiv kolektivizma	281
4. Liberalna demokracija	282
5. Socijaldemokracija	284
6. Ograničenja demokracije	288
7. Nemogućnost vladanja	290
8. Vladavina ljudi ili vladavina zakona	294
9. Ljevica i desnica	297
9.1. Utemeljenost razlikovanja	297
9.2. Kriterij razlikovanja	299
9.3. Bobbio - ‘ljevičar’	301
10. Budućnost demokracije	303
Zaključak	304
H. Literatura	307
Summary: The Beginning of Democracy	319